

Oren, ogen en het hart

Jesaja 6:9-13

Jesaja 6:9-13¹:

9. *En Hij zegt: 'Ga en je zult zeggen tot dit volk: Hoort om te horen, maar jullie begrijpen niet. En ziet om te zien, maar jullie weten niet. 10. Maak vet het hart van dit volk en maak zijn oren zwaar en maak zijn ogen verblind, opdat het niet ziet met zijn ogen en met zijn oren hoort en met zijn hart begrijpt en het terugkeert en er voor hem genezing is'.*
11. *Ik zeg: 'Tot wanneer, Ieue'? En Hij zegt: 'Totdat de steden gedecimeerd zijn, zonder dat er een bewoner is en huizen, zonder dat er een mens is en de grond verwoest blijft*
- 12 *en Ieue de mens ver [verwijdert] en talrijk is het verlatene te midden van het land.*
13. *En toch is in hem nog een tiende, maar het keert terug, en het zal worden verteerd, zoals een terebint. En zoals een eik, die, wanneer neergehaald, een gedenkteken is, is onder hem heilig zaad zijn gedenkteken'.*

¹Vertaald vanuit de Engelse/Duitse Concordante vertaling en aanvullend onderzoek door Ans Bouman vanuit de grondtekst.

Deze profetie uit Jesaja 6:9-10 wordt in de Griekse geschriften een aantal keren aangehaald. Er staat een boodschap in over Israëls oren, ogen en hart. Hiervan zijn in de evangeliën verwijzingen en aanhalingen te vinden. Deze komen voor op twee verschillende keerpunten in de bediening van Jezus – momenten waarin de Farizeeën daadwerkelijk beraadslaging hielden om plannen te maken voor Zijn ondergang. Na de eerste beraadslaging haalt de Heer deze verzen uit Jesaja aan. ^{Matteüs 13:14-15} De tweede keer worden deze verzen geciteerd in het evangelie van Johannes, hoofdstuk 12:39-40. Bovendien is er nog de duidelijke aanhaling aan het slot van het boek Handelingen. ^{28:26-27}

Er is een veel oudere profetie, die veel gelijkenis heeft met de profetie van Jesaja. Deze werd honderden jaren eerder uitgesproken door Mozes, enige dagen voordat het volk het beloofde land zou binnengaan. Hiermee herinnert Mozes hen eraan, dat Ieue hen tijdens de veertig jaar in de woestijn niet het hart had gegeven om te begrijpen of ogen om te zien of oren om te horen, om zich de geestelijke betekenis van hun ervaringen bewust te worden. ^{Deut.29:4} De profetie van Jesaja is dus niet iets *nieuws*. Israëls gebrek aan geestelijk inzicht is zonder omwegen onder haar aandacht gebracht vanaf de uittocht en daarna.

Vanwege de herhalingen van deze profetie in de Griekse geschriften is het een belangrijke profetie met betrekking tot de geschiedenis van Israël. Het bezegelde hun lot. De schijnbaar definitieve toon over hun straf wordt slechts gedeeltelijk ongedaan gemaakt door de vraag van de profeet: *Tot wanneer?* Aanvankelijk geeft het antwoord van Ieue in de verzen 11 en 12 nog enige hoop, ondanks de verlatenheid en voorspelde verwoesting. ¹¹ *Ik zeg: Tot wanneer, Ieue? Totdat de steden gedeceimeerd zijn zonder dat er een bewoner is en huizen zonder dat er een mens is en de grond verwoest blijft* ¹² *en Ieue de mens ver [verwijdert] en talrijk is het verlatene te midden van het land.* Deze hoop zal echter tijdelijk zijn, want vers 13 geeft een cirkelgang aan die zich steeds weer lijkt te herhalen. ¹³ *En toch is in hem nog een tiende, maar het keert terug, en het zal worden verteerd, zoals een terebint. En zoals een eik, die, wanneer neergehaald, een gedenkteken is, is onder hem*

heilig zaad zijn gedenkteken. ' Zelfs een overblijfsel dat terugkeert in het land, een tiende deel, zal uiteindelijk verteerd worden. Hoewel er een mate van omkeer beloofd wordt, zal de uitkomst nog steeds meer wanorde en verwoesting zijn. Er is niets wat Israël kan doen, om deze wanorde te overwinnen en evenmin zal het uit eigen inspanningen in staat zijn om te ontsnappen aan dit resultaat.

De woorden van Jesaja uit hoofdstuk 6:9-13 geven precies de gezindheid van het vlees van Israël aan. Dat is ook de achtergrond van de latere aanhalingen in de Griekse geschriften. Desondanks zal Ieue de plannen voor Zijn volk tot uitvoering brengen. De profeet kende het volk waaronder hij woonde. Hij herkende precies hoe toepasselijk deze woorden waren om het te beschrijven. Dat deze woorden ook Ieue's gericht over Israël vaststelde, was de reden, dat Jesaja zich afvroeg hoe lang dit zo zou blijven. Het antwoord van Ieue bevestigde het feit, dat er vanwege het volk zelf niet het minste sprankje hoop kon zijn, dat er aan hun onverstandig gedrag een einde zou komen. Wanneer wij wat langer blijven stilstaan bij de diverse aspecten van het antwoord, kunnen we een aanwijzing zien, die boven de feitelijke boodschap uitstijgt. Het blijkt echter maar een spoortje van uitstel – in dit volk kan geen vertrouwen gesteld worden. Het vette hart, de zware oren en verblinde ogen komen overeen met de fysieke kenmerken van de verlaten steden, huizen en grond. De bevolking zal op grote schaal worden gedecimeerd, tot een tiende deel en zelfs door terug te keren om dit tiende gedeelte weer aan te vullen, zou er geen genezing ontstaan. Het volk blijft zoals het tot dan toe was en iedere terugkeer leidt weer tot het opnieuw verteerd worden zoals een terebint. Zo ziet de hopeloze en verloren situatie eruit waarin Israël zich bevindt. Het is helemaal in overeenstemming met de boodschap van de profeet. Maar er komt een aanduiding van verwachting aan en wij zullen de basis ervan leren. Zoals de eik, die geveld is, desondanks een gedenkteken is, zo is er door Ieue aan Israël een heilig zaad gegeven door, dat ook het gedenkteken voor het volk is. Zij die oren hebben om te horen, vormen de kern van de toekomstige natie aan wie het Koninkrijk van God gegeven zal worden.

Zo zien wij, dat Ieue in Jesaja 6:9-10 het gericht over Israël uitspreekt. In dit richten laat Ieue Israël in feite aan haar eigen vleselijke gezindheid over. Dit wordt nu openlijk door de profeet aangekondigd. Het vat de totale hulpeloze positie samen van Israël in het vlees. Dit karakter van Israël is niet van voorbijgaande aard en ook niet iets wat nog maar onlangs ontstaan was. De verzen 11-13 bevestigen dit.

De profeet stelt zich vrijwillig ten dienste aan Ieue, voordat hij iets weet over de inhoud van het werk, dat hij zal gaan doen. Hij weet echter al vooraf, dat hij onreine lippen heeft. Hij antwoordt op de vraag van Ieue, nadat de seraf de reiniging heeft gedaan door zijn lippen aan te raken met een gloeiend kooltje van het altaar. De profetie die Jesaja uit zal moeten spreken, is in overeenstemming met zijn eigen woorden over zijn volk, die hij in vers 5 had uitgesproken. Ter vergelijking is het leerzaam om ook de woorden van Jesaja 1:1-9 naast dit gedeelte te leggen. Israël is er om tot heerlijkheid van Ieue te zijn. De boodschap van Jesaja 6 is, in zekere zin, de aankondiging van het einde van Israël. Vooruitzichten *naar het vlees* zijn er voor hen niet, want ze hebben bewezen, dat het enige wat ze kunnen het herhalen is van hun eigen verkeerdheid. Dit is onlosmakelijk aan hen verbonden. Iedere keer dat Jesaja 6 wordt aangehaald is dit de aanwijzing, die stilzwijgend gegeven wordt. Hierdoor zouden wij bovendien moeten begrijpen wat de grootheid van de heerlijkheid is van Ieue. Alleen de toekomstige heerlijkheid van Israëls redding zal bijdragen aan de heerlijkheid van Ieue.

Op de vraag van de profeet: *'tot wanneer'* volgt een gedetailleerd antwoord over de terugkeer. Deze terugkeer is onmiskenbaar in beeld tijdens de bediening van de Messias. De terugkeer had al een paar eeuwen voor de Zijn bediening plaatsgevonden met veel strijd in het land. Nu zou er ten gevolge van Zijn bediening een verwoesting *in het land* ontstaan. Dus, hoewel Israël zijn Messias zou afwijzen, zoals hun voorvaderen Ieue afwezen, en zij ook het dienstbetoon van de Twaalven zouden negeren, en bovendien toen zij, die in de verstrooiing waren, de uiteenzetting, verzekering en overtuiging van Paulus in Rome zou-

den verwerpen, bevestigen zij toch, door dit te doen, hier alleen maar het feit mee, dat Jesaja 6 de precieze waarheid over hen tot uitdrukking bracht. De uitwerking van de boodschap bleef bestaan, hoewel er acht eeuwen verlopen waren, sinds deze woorden aan de profeet werden gegeven.

Iedere aanhaling van deze verzen uit Jesaja 6 of andere gelijksoortige Schriftplaatsen, is een bevestiging van de werkelijke ontwikkeling, die in het antwoord aan de profeet op zijn vraag: *'tot wanneer'*, opgesloten was. Het heilige zaad is Israëls gedenkteken, die door Gods keuze uit het zaad van Israël wordt gegeven. Zo wordt de regelmatige aanhaling van deze Schriftplaats, ten aanzien van de mislukking van de kant van Israël, dat tevens een gericht van Ieue is, in feite een positieve verklaring, dat Ieue slaagt in Zijn plan om Israël uiteindelijk op de aarde te vestigen als Zijn heilige natie en volk.

Er is een geheimenis, dat er veel toe doet met betrekking tot deze verharding van Israël. Dit geheimenis bleef verborgen vanaf de tijd van Jesaja 6 tot het werd onthuld tijdens de bediening van de apostel Paulus. Zoals wij al hebben gezien, is Jesaja 6 een gericht dat, vanwege de inhoud ervan, werkzaam zou blijven gedurende een onbepaalde tijd. De geest van verdoving, die God aan Israël gaf, was niet de oorzaak van deze vorm van gericht, maar eerder was het zo dat deze vormgeving door het karakter van het volk werd bepaald. Zij zijn onderworpen aan hun eigen gezindheid. Zolang deze oorzaak, die in het volk zelf moet worden gevonden, niet zou veranderen, zou ook het gericht voortduren. Aangezien er eigenlijk geen hoop was dat het volk hun houding zou wijzigen, zou het dan ook onophoudelijk blijven doorgaan. Maar via de bediening van de apostel Paulus werd het geheimenis onthuld, dat deze verharding beperkt zou worden tot een bepaald moment in de tijd. Dat zou het moment zijn, wanneer het complement van de natiën ingaat in Gods redding. Wanneer dat eindelijk is aangebroken, zullen er meer uiterlijke kenmerken van het gericht te zien zijn, die de wereld zullen rechtzetten en de oneerbiedigheden van de levende zonen van Jacob

zullen afwentelen. Op die manier zullen de omstandigheden worden geïntroduceerd, waarin het waar zal worden, dat gans Israël gered zal zijn. Rom.11:25 en 26

Het is nu duidelijk, dat de redding van Israël vereist is in letterlijke, werkelijke zin, om het gericht van Jesaja 6 te beëindigen. Het verwijderen van de uitspraken of woorden uit Jesaja 6 zal het probleem van Israël niet oplossen. Ook is het niet zo dat dit door de tijd uiteindelijke zal helen of ophouden. De bewoordingen van deze uitspraak van het gericht staan dat niet toe. Israël blijft vleselijk met oren die niet horen, ogen die niet zien, ogen die toegeknepen moet worden bij het licht van Ieue's heerlijkheid. Het verharde hart moet worden weggenomen, voordat wij kunnen zeggen, dat de vervulling van Jesaja 6 is voltooid. Deze vervulling vereist de redding van Israël, zoals dat in de bediening van de Heer Jezus werd uitgesproken. Dat is ook wat de profeten voorzegg hadden. Naar verhouding waren er maar weinigen met geestelijk inzicht in Israël, maar die wisten het en keken er naar uit.

Het verloop van de gebeurtenissen betreffende Israël, vanaf de komst van Messias, doorgaande in Zijn aankondiging van het Koninkrijk van God en de daarop volgende aankondiging gedurende de tijd die wordt beschreven in het boek Handelingen, toont aan, dat Israël niet in staat was om de geestelijke zegeningen door te geven, die God aan hen had toevertrouwd als zegenkanaal voor de natiën. De voortgaande afvalligheid van Israël was er de oorzaak van dat deze zegeningen niet bij de natiën terecht kwamen. Geestelijke zegeningen moeten in Israël werkzaam zijn voordat zij haar opdracht kon vervullen. Dat moet de natie Israël erkennen en leren.

Een aantal jaren voordat de laatste aanhaling van Jesaja 6 zou worden uitgesproken leidde heilige geest een activiteit in, die Israël tot jaloezie moest brengen. Heilige geest zond redding rechtstreeks naar de andere natiën, waardoor het onbruikbare kanaal terzijde werd gesteld. Dit begon in de tijd die in Handelingen 13 wordt beschreven. Israël wordt niet meer als de enige weg beschouwd waardoor de natiën tot God kun-

nen naderen. In deze laatste aanhaling zegt Paulus: ‘*Uitstekend (NBG: terecht) spreekt de heilige geest door de profeet Jesaja...*’. ^{Hand.28:25} Het woordje ‘*uitstekend*’ is van belang. Waarom zei de apostel nu dat deze woorden van Jesaja ‘*uitstekend*’ waren? Eerder al had de apostel ons toevertrouwd, dat zijn verdriet groot was en er een onophoudelijke pijn in zijn hart was voor zijn broeders naar het vlees. ^{Rom.9:2-3} Nu echter is zijn verdriet en pijn afgenomen tot de meer volwassen gezindheid, die wij zien in deze latere omstandigheden.

Wat is de bedoeling achter de aanhaling van Paulus van dit Schriftgedeelte, nu hij als gevangen in Rome is? ^{Hand. 28} Het is een laatste bevestiging dat Israël niet het noodzakelijke waarnemingsvermogen van oog, oor en hart bezit. Zij waren niet geschikt om boven de natiën te staan betreffende geestelijke zaken van geloof. Op gelijke wijze zouden zij ook geen koninkrijk over de natiën kunnen vormen, omdat het geestelijke aan hen ontbrak. Voortaan worden zegeningen aan de natiën gegeven in overeenstemming met de geheime en oudere voorzieningen van God. De aanhaling van Jesaja 6 is dus bijzonder toepasselijk op dit punt. Voortaan wordt aan de natiën verteld over de hemelse heerlijkheden, die God voor hen tevoren gereedgemaakt heeft.

Toch heeft God diegenen uit Zijn volk, die Hij tevoren kende, niet weggeworpen. Zij zijn Israëls gedenkteken, hoewel verharding en verdoving het volk als geheel overvallen had en dit ook op hen bleef. Gods woord is niet vervallen. Israël zal, op de juiste tijd, de heersende plaats onder de volkeren innemen, die God beloofd en voorzien had. Het door Ieue uitgekozen gedenkteken is hiervoor altijd de zekerheid geweest en via dit overblijfsel zal God aan Israël het benodigde geestelijke vermogen geven voor Zijn Koninkrijk.

Samenvatting:

1. De profetie uit Jesaja 6:9-10 is min of meer een herhaling van de profetie, die Mozes al uitsprak voordat het volk Israël het beloofde land zou betreden;
2. De profetie uit Jesaja 6:9-10 wordt diverse keren herhaald in de Griekse geschriften, het zogenoemde Nieuwe Testament;

3. Het blijkt steeds opnieuw de kerntekst te zijn, die beschrijft waarom Israël niet het zegenkanaal kan zijn, voordat deze verblindings van de ogen en het zwaar zijn van horen en het niet begrijpen met het hart zal worden weggenomen;
4. De profeet Jesaja vraagt: *'Tot wanneer Ieue?'* Het antwoord dat hij krijgt, geeft aan,
5. dat dit een voortdurende kringloop is van gedecimeerd worden tot een tiende deel. Zelfs wanneer er hierna weer een terugkeer is om groter te worden, zal het daarna toch weer uitmonden in een hernieuwde decimering;
6. Voorafgaand aan de komst van Messias, Jezus, was er al een aantal eeuwen een terugkeer gaande met veel strijd in het land. Zijn komst en aankondiging van het Koninkrijk kon door deze staat van hun oren en ogen en hart niet tot het aannemen van dit Koninkrijk leiden door het volk als geheel. Ditzelfde gebeurde met de bediening van zijn apostelen en in de verstrooiing ook met de bediening van de apostel Paulus. Slechts een kleine minderheid, het heilig zaad, kon het verstaan;.
7. De profetie van Jesaja 6:9-10 zet zich dan ook voort tot op de huidige dag; deze is op te vatten als gericht van God, die het volk in haar staat van verblindheid, doofheid en niet begrijpen laat. Hierdoor is het volk als zegenkanaal onbruikbaar en roept God de apostel Paulus om buiten het volk Israël om, zegeningen, geestelijke zegeningen, aan de natiën te verkondigen;
8. God onthult uiteindelijk via de apostel Paulus het geheimenis, waarin het antwoord gegeven wordt op de vraag van de profeet: *'Tot wanneer, Ieue?'* Hij mocht bekendmaken, dat de kringloop van het gericht voor Israël zal worden beëindigd. Dit zal gebeuren, wanneer de volheid der heidenen binnengaat.

D.H. Hough

Vertaling, bewerkt en samengevat door G. Bernouw